

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók: a dohányüzemekben.

Zichy János gróf beszéde.

A ki figyelemmel kísérte a vallás és közoktatásügy vitáját, el fogja ismerni, hogy Zichy János gróf beszéde dominálta az ellenzékét. Ő dobott bele az ország vizébe egy olyan követ, a melynek a hullámgyűrűit még soká kell látni, — ha akarják, ha nem —; beledobott a vízbe egy olyan követ, a melyet Vlassics miniszter ur minden pirosza erőlködése mellett még csak megmozdítani sem tudott; sőt bátran mondhatjuk, hogy azt a követ ott a mélységben is fogja látni a közvélemény s a mely botrányköve leend a gonoszoknak és alapkövük lesz a keresztény eszmék barátainak, a melyre építhetnek.

Mit is mondott?

Szép a nemzeti műveltség, a melynek alapja a nemzeti érzés, a melynek eszközei a nemzeti erők, műveltség, a melynek célja a nemzeti erők fokozása és nevelése. Ideális, de a nemzeti kultúra és műveltség csak annyiban bír értékkel és becsselel, amennyiben alapját képezi egy erős erkölcsi érzés, amely teljesen őszsze tud forrni a nemzeti érzéssel, amely semmi más érzésnek concessiót nem tesz, intranszigenz és változhatatlan és amely jogmaszerű szilárdságánál fogva arra alkalmas és olyan alapot nyújt, amelyen a nemzet műveltségét évszázadokon át fejlesztheti és amelyen egész életén keresztül tökéletesítheti nemzeti kultúrájának templomát.

Ez az erkölcs nem lehet azon ingatag felfo-

gása a morálnak, amely egy századdal születik, a másikkal újra elenyésszik, amely különféle ideálokra alapítja az ő lényegét, amely a korral együtt változik aszerint, amint a korok változtatják isteneiket és bálványait. Én, I. képviselő-ház, csak egyetlenegy erkölcsöt ismerek, amelyre lelkiismerettel merném és tudnám építeni hazánk kultúrájának templomát és ez: keresztény erkölcsi világnézet. (Élénk taps és a néppártion.)

A liberalizmus mint iskola, mint elv, mint irányeszmé az atheus racionalizmusnak a gyermeke. A gondolkodó liberális embernek, ha nem is racionalistának, de legalább agnosztikusnak kell lenni. A művelt nyugat éppen ezen szellem által van szaturálva és mi, ahelyett, hogy levonnánk a konzekvenciát, ahelyett, hogy azon körülmenyéből, hogy a művelt Nyugatról Kelet felé lassan jönnek azok az áramlatok, tapasztalatokat szereznénk és azokból okulnánk, görcsösen át vesszük ezen szellemet és felfogást minden kinövéseivel együtt, nem hogy bizonyos korlátokat emelünk ezen szellemnek beözönlése elé.

Ez a szellem mindig csak szabadságról, önállóságról, önkormányzatokról, mindig csak jogokról beszél és a kötelességeket háttérbe szorítja. Nemcsak a szabadság és nemcsak az autonómiák, nemcsak a függetlenség, nemcsak a jogok, hanem mindenekelőtt a kötelességérzet és kötelességtudás az, amely összekulcsol, a fog erősíti és pedig azért, mert ennek erkölcsi alapja van.

Tekintsünk csak be közelebről a viszonyokba, tekintsünk közállapotainkat. Keresztény erkölcs és keresztény világnézet helyett üres, tartalmatlan és vérszegény jelszokkal akarjuk művelté tenni a tömeget. A szabadelvűség morálja mindig altruizmusról beszél és azt látjuk, hogy soha az önzés ridegében nem nyult a társada-

lomba, mint éppen ma. Ott látjuk a szabadelvűséget a közgazdasági téren; örökösen az érdekek harmoniájáról beszél, talán azért, hogy a rövidlátóbbak és gyengébbek ne vegyék észre, hogy a „laisser faire“ elve alapján mennyire kiszámányolják az okosabbak, a hatalmasabbak a természet törvényeit a saját előnyükre és mint szórják szét a tömegeket éppen nem harmonizáló részekre. Azután a liberalizmus szociológiája örökösen a szolidaritást hangsúlyozza, egyedül társadalmi orvosserül a darvinizmust ajánlja, a melyről Bradley maga azt mondja, hogy annak egész művészete a beteg testrészek levágásában áll. Végül a liberalizmus esztétikája örökösen a humanizmust hangoztatja, a humanizmust magas trónra ülteti és körülrajongja; tömjénez neki, úgy, hogy alig látunk a füstől, pedig soha az ellenték ember és ember között, soha a különbségek a társadalomban nagyobbak és szembeötlőbbek nem voltak, mint éppen ma. Ezekre az ethikai társadalombölcsészeti és gazdasági elvekre építi a szabadelvű rendszer évtizedek óta a mi műveltségünket. Ez az az alap, amelyen szilárdan, rendíthetetlenül meg kellene állnia. Nem csoda-e, tisztelt Ház, ha az egész világon jajkiáltás vonul végig, mely nyugatról jön: „les dieux s'en vont“, e kor szelemét már alig lehet irányítani.

Igen! urrá tették azt az eszményirányzatot, a melyet Rotschild oly találóan fejezett ki, mikor a zsebére ütve így szólt: **A pénsem a becsületem, aki a pénsemet támadja meg, az becsületem támadja meg.**

Mily magasztosan szárnyalnak a nemes grófnak eszméi, mikor ezeket mondja:

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓTÁRCÁJA.

Életharc.

(EdM.)

*Szívem mint a gyöngye sajka
Küzd hullám, szelvész ellen;
Remeg, fél a szikla-szirtről,
Hogyha hányja bösz dem.*

*Fel magasba mint a lángok
Tör hullám vészes árja,
Összeapnak sajkám felett,
Hogy elnyeljen, azt várja.*

*„Hol vagy Uram? ... meits meg kérlek ...
Elnyel engem rém halál!
Alszol talán ily viharban,
Szívem hol lel, hol talál? ...“*

*„Alszom bár, de szívem ébren
Örködik üdvöd felett;
Hányjon, vessen bár a szelvész
A veszélyben nem feled.“*

*„Ne félj semmit! ... hisz enyém vagy,
Feljegyez minden harcot;
A szenvedés tusája közt
Forrátsd az égbe arcod.“*

*„Babér leszen az égi bér,
Az élet koronája;
Hős küzdelem után Isten
Lelkéd az égbe várja.“*

Tavaszi verőfény.

Rügyfakasztó tavasz verőfényében üldögélek kertem lugasában. Nem azért, mintha ott talán árnyék lenne; hiszen nem is lehet még! A vadszöllő szövevényes indáin bizony még csak rügyekben nyiladozik a leendő lombátor s a segítségül hívott japán komló még csak alig hogy előbujt a földből. De nem is az árnyék kell nekem most, hanem a napfény.

Igen. Ez a pompás tavaszi verőfény, ez az, a mi kicsalt engem most ide, hogy körülnézzek, mi lesz ezzel a kis asylummal itten. Mivelhogy rendezni, tatarozni kéne; itt-ott talán javítani is rajta valamiké, mert hát nyárára bizony nagy szükségünk leszen majd rája. Sok bohókás móka fog itten még megenni azzal a kis honpolgárral, kit a télen valószínűleg a kasznárék golyója hozott ide közibénk, mivelhogy az nem költözött el délvidekre.

Üldögélek a lugasban s először mint jó hadvezér, tanulmányozom a terepet, hol kéne, mit kéne igazítani. Mert hát számolnom kell azzal is, hogy kiállja-e majd munkám a kritikát; a dologhoz ugyanis a feleségem is hozzászól majd s ezt a körülményt, okosan teszi minden férj, ha előre tekintetbe veszi és respektálja.

Csendes szemlélődésemben azonban erősen zavar egynemely méhecskének a vakmerő tolokása. Pedig cigarettázom erősen. Am a lugas fölé hajló mandulafa már teljesen virágzásban van s ezeket a kis apró fegyvereseket az csalogatja ide. Vannak is rajta egész sereggel s

egy-egy kis kapaszkodó gonosz, miután elég mézet gyűjtött már össze, onnan csap le ide incselkedni velem. Én azonban nem szoktam félni tőlük. Csendesem szemlélem, hogyan döngi körül arcomat egyik is másik is, míg végre gondol egyet s mintha szél kapta volna el, nyíl-gyengén elröpi a kerten keresztül otthonába. Hajlékuk itt van nem messze, a negyedik szomszédában.

Élvezem a tavaszi napfényt s az üde aprilisi levegőt s kész tervvel fogok a munkához. Az összekuszált vadszöllő indák rendes elhelyezést kapnak, úgy hogy a fejlődő lombátor a lugas minden oldalát szépen takarja majd. Itt-ott el is kell metszeni a vesszők egyikét-másikat s ez egy kis óvatosságot igényel. Mert hát az az amerikai plánta nagyon nedvűs, s ha a metszés helyén előszivárgó nedv végig folyik a vesszőn, sorra megvakulnak a szemek. A vessző végét tehát így kötöm le, hogy a nedv lecsapeghessen róla egyenesen a földre.

Am az udvar fölül egyszer csak ismerős hang üti meg fületem. Sőt nagyon is ismerős hang, mert ezen a hangon éppen a fent aposztrofált kis honpolgár szokta szavalni az ő saját külön rhapsodiáit és dithyrambjait, s úgy vettem észre, hogy e pillanatban is egy ilyen szavaltat éppen. Es bár sok e féle szavaltatot hallottam már ez ideig tőle, még sem állhattam meg, hogy elébe ne siessenek a piros borítás kis gyermek koscsinák, mely a boldogan mosolygó mamával úgy illett ebbe a kedves kora tavaszi verőfénybe.

Hja kérem, nagy sor is az, mikor egy ilyen kis ember először teszi meg az utat a szobából

Kérdem, melyik az az elv, melyik az az ideál, a mely egy egész nemzeti szellemi érejét felölelni képes volna? Melyik az az elv, a mely elbírná egy nemzet egész erkölcsi tartalmát, századokra kiható aspirációit, összes emlékeit, összes ambícióit, minden hönyszerelmét? A nemzeti érzés, vagy a szép és jó fogalmi felfogásom szerint nem képezhetnek egy elegendően erős alapot, mert a nemzeti érzés kell, hogy tartalmát képezze a nemzeti műveltségnek, a szép és jó fogalmi pedig mint ideálok kell, hogy lényegét képezzék a műveltségnek. Hogyan legyenek ezek egyuttal ennek alapjai is? Hiszen az alapnak sokkal erősebbnek, sokkal szilárdabbnak, sokkal több ellentálló képességgel bírónak kell lennie magánai az épületnél és annak tartalmánál. És én kérдем, mi erősebb egy nemzet tudományos és művészi tartalmánál, annál a szellemnél, amely azt áthatja? Mi erősebb a nemzet eget ostromló hönyszereténél, a mely a magyart minden más nemzet fölé emelte? Mi nagyobb, mi erősebb a nemzet azon ideálistizmusánál, amely önmagában bírja életerejét és a mely egy phönixnek tulajdonával bír, mert hánvaiból eddig mindig újra és újra feltámadt? Én csak egyetlen egy alapot ismerek, a mely mindennél erősebb és ez a keresztény erkölcsi világnézet. A keresztény vallás alapja a legerősebb ellenálló képességgel bíró erő, amely azért a legerősebb, mert *össze van forrasztva egy halhatatlan meggyőződéssel, az emberi nem megváltásának a gondolatával.*

És mit tudott mindezekre szólni Vlassios miniszter ur? Azt mondja, hogy a keresztény felekezetek közt dogmatikus különbségek vannak.

Hiba! nem akarásnak nyűgés a helye. Tessék támogatni minden keresztény felekezetet. Ne államosítsák el a keresztény iskolákat, ne botránkozzék meg a miniszter ur, ha a keresztől beszélnek. Ha a gazdag Jókainak lelkiismeretfurdalás nélkül meg tud szavaztatni 4000 ftot, — ép oly könnyedén támogasson minden ügyet minden hátsó gondolattal, minden jogelkonfiskálási szándék nélkül, ha a keresztény eszme támogatására törekszik.

De itt a nagy különbség Vlassios miniszter ur és a keresztény irány között.

"Tanbetyárok"

Tóth Béla beírta nevét a halhatatlanok könyvébe, a mikor ezt a meg nem íszülő elnevezés forgalomba hozta.

Természetes, hogy vegyes érzelmekek fogadtak. Az álhumanizmus barátai tapsoltak neki, az előrelátók a fejüket csóválták, sokan pedig szidták érte. Igen! az álhumanizmus tapsolt, az az álhumanizmus, a mely palotákat épít a gazembereknek s a csirkefogóknak és a becsületes emberek millióit a nyomorúság vackán hagyja silylődni; az a humanizmus, a mely villanyvilágít azoknak s ezeket az erkölcsi fertő ingoványában hagyja elveszni.

De hát hogyan ne volna népszerű a jelszó:

— Az én gyerekeimhez ne nyuljon senki fia, nem azért neveltem, nem azért vesződtem vele, hogy más koptassa rajta a pálcát. És ki ne szeretné a gyönyörűség csemetéjét, azt az aranyos, fölcicomázott, szép babácskát s ha elgondolja, hogy azokba a csillogó szemekbe még könny is lopózhatik, kész a veszedelem, különösen mikor dőlnek el, a kik különben annyit értenek a neveléshez, mint a hajdu a harangöntéshez, nagy dobbal verik a „tanbetyárok“ ellen a hangulatot.

De hát ertsük meg egymást. Nem vagyunk mi barátai annak az eszmének, hogy a gyermeket minden csínyért erőkezényen büntessük, sőt ellenkezőleg! el kell menni a véletlektől a szelidségben és az engedékenységekben, de állítjuk, hogy a testi tenyitéknek annak idején és helyén nemcsak célszerű, de *kell* is alkalmazni. Nem hozunk más argumentumot, csak mindenkinek a saját becses személyét. A kik deresedő, kopaszodó fejfel emlékeztünk vissza az ifjúság virággal behintett mezőire — azt hiszem — 100 közül 5 sem akad közülünk, a ki a virágok között egy-egy délcegen kiemelkedő nád-pálcára, vagy somfabottra, vagy arra, a mi épen a kéz ügyébe esett, vissza ne emlékeznék. Megegett biz az és én ugy gondoltam, egyikünk sem tartozik azok közé, a ki azt mondaná, hogy valami káros visszahatással volt az a kis deklináció, még akkor sem, ha imitt-amott a szende ibolya szineire emlékeztünk is a bot nyomán és gyengéden simogattuk a helyeit.

Megegett biz az akármelyikünkkel és mégis itt vagyunk, ki magasabban, ki alacsonyabban. S ha komolyan elmélkedünk, bizony-bizony akárhányan csak halálval emlékeztünk vissza azokra a suhogó argumentumokra, a melyek talán egy veszélyes ponton állítottak meg bennünket a rossz utján, felfeljebb talán azt sajnálhatjuk, a mi elmaradt.

De hát a mostani ifjúság különb az előb-
biekénél? ezek talán műveltebbek, bölcsébbek, ér-
telmesebbek, mint mi a mi ifjúságunkban? De-
hogyan azok, csak méltóztassék kritikus szemekkel
vizsgálni az ifjúság erkölcsit és egy kis tanul-
mány esodlatolással kesért gyümölcsök izéről fog
bennünket meggyőzni.

Lopásokról, a melyeket gyermekek követ-
tek el, akár minden héten referálhatnánk. Nem
ám fületlen gombot, vagy holmi édességet, hanem
5—10—20 forintokat, a mivel Pestre utaznak;
7—8 éves gyermekek betörést rendeznek; 2 éve
egy fölakasztotta magát; egymást megbicskálták
és olyan beszédeket visznek végbe, hogy 40 éves
ember is csak hosszas gondolkodás után jut rá,
a mit ők már régen tudnak. Méltóztassék ezekre
az 50-dik figye' ezetés után újra erkölcsi moti-
vumokkal hatni. Vajjon lesz-e eredménye? Biz-
tosítható akárhát, hogy kedélyesen fog hozzá
mosolygni, pláne ha tudja, hogy a tanító éré-
lyesebb eszközökhöz ugy sem folyamodhatik,
mert tanbetyárnak fogják elkeresztelni és az új-
ságok hasábjain hetekig fog szerepelni a becses
neve.

Kérdezem, melyik szülő nem büntette a
gyermekét testi fenytékekkel? S ha bünteti, jöke-
déből teszi-e, vagy kénsyszerűségből? Bizonyára
az utóbbiból. S ha egy szülő 4—5 gyermeke
mellett nem képes nélkülözni az erősebb fellé-
pést, mit csináljon az a tanító, a kinek 60—100
gyermek van a kezére bízva, közöttük olyanok,
a kiket otthon kötélen meg löccsel igazgatnak az
egyenes-utrá? Vajjon a tanító nem a szülő he-
lyettese-e az iskolában? s vajjon nem a tanítóra
háramlik-e sokszor az a szomorú kötelesség,
hogy a szülők elrontott nevelési szisztémáját
helyrehozza?

A fejérvári iskolákról nem szólnak. Itt a
tanítói kar közelhatározással kimondotta, hogy a
testi fenytéket be fogja szüntetni. Hogy mennyire
mennem véie, nem tudom. De hallottam egy osz-
tályt, a hol a helyettesítő tanító szinte a boxerek
tanyájára akadt. Kedélyesen püfölték egymást a
tanító szeme láttára s mikor az új szisztéma
szerint *imélet* kaptak, gyönyörűen kiröhögtek a
tisztelt urat, mikor négy szemközt szerette volna
őket szemlélni, mint a cövek, még a felkelést is
megtagadták és csináltak olyan lármát, hogy a
tanítónak szeme-szája elállott. Tessék ezek közt
higgadtnak, mérsékeltnak lenni! Könnyű ám az
írászatl mellől engedelmes, jó fiucskákat kigon-
dolni, a kik versenyezve szedik magukba az uj-
kor minden bölcsességét, de méltóztassék szem-
benézni azokkal a vad csikókkal, a kik féket

a kertbe, habár csak kocsiban fekvé is. Aztán
meg a teli fütőt szoba levegője helyett először
lengi körül arcát a tavasz szabad levegője.

Bizony-bizony valóságos kis diadalut volt
ez, melyre mandola és barack-fák tavaszi pompá-
val teljes koronája hintette piros fehér virágait.
A méhek egyhangu zümmögéssel, a szonáták,
cinkék s a kert egyéb apró madárkái vidám
énekkel üdvözölték ezt az ibolyafekaszító első
meleg napsugárt. Ereztük mindnyájan, hogy itt
a tavasz s a szívek fenekén gyönyör lakozott.

Sőt még a kis honpolgár is érezte. Kék
szemének tekintete oda volt tapadva ahhoz a
másik kökséghez odafent s csak nézte-nézte a
szálló felhőket, meg a fák hulló virágát, figyelve
a köröskörül felhangzó madárdalt s ajka mo-
solyra nyílt.

Am a mosoly meg tavasziasabb hangulatot
öntött ebbe a verőfényes képbe s az összhangot
teljesen kicégszítette a szomszédék kis apró fiucs-
kája, ki hangosan adta tudtára a világnak kis
gyermekes selypítéssel, hogy:

Fűckét jütök, szepjöt hánycok.

És valóban ott keringett fejünk felett egyik
előhírnöke a kedves kis vándorok hátralevő nagy-
csapatjának.

Nini egy kis fecske.

S a kis ember mintha értené, feltekint ujjam
irányában az ég felé s nagyot rugva vánkosában
csak annyit mond mosolyogva, hogy muh!

Bizony nagy boldogság is ez. Azon a nyel-
ven, a melyken ez a kis emberpalánta abban az
egy szóban adott kifejezést örömeinek, még ha-
zudni nem lehet azon a nyelven, csak az igazat

szokták elmondani ezek a kis új jövevényei a
nagy világnak. Azt, a mit valóban éreznek. S
ime bebizonyul, hogy az igazság veleszületik az
emberrel; a hamisságot csak később tanulja meg.
Vajh' ne tanulná meg soha.

A helyzet azonban hamarosan megváltozik.
Igy szokott a kaján sors örömeinknek hirtelen
véget vetni. Egy kis szellőbenbenés s a kelyhestül
leesett barackfa virágot épen a kis honpolgár sze-
menek sodorja s ez elég ok arra, hogy menten
vége legyen minden igaz örömeink és boldogság-
nak. Szóval eltörött a méces csöröp. Hej pedig
kis ember, eljöhét még az idő, hogy nem virággal,
de sárral és tövissel dobál meg a sors rideg
keze, vagy embertársaid erőten boszúvágya. —
Adja az Eg, hogy ne ugy legyen; vagy ha már
nem kerülhetnél el, ne okozzon a szuró tövis
szívednek még akkora keserűséget sem, mint
most ez a kis barackfa virág.

Hát hiszen az sem okozott azért valami
nagy keserűséget. Azért van ott a védőangyal
— a mama — hogy hamarosan helyre álljon a
béke és nyugalom szállja meg ismét a szíveket.
Nem is kell az egész békítési kísérlethez valami
mélységes tudomány. Csak annyi csupán, hogy
a kis siró babát ölbe kell venni és menten mo-
solygó baba lesz belőle. Hasonlít ez annak a
festőnek a bravourjához, a ki a siró arcból egy
ecsetvonással nevető arcot tudot csinálni és meg-
fordítva. Csakhogy a fentebbi eset kedvesebb is,
bájosabb is s természetesebb is. Nem az ész hi-
degy tudományán, hanem a szív meleg szeretetén
alapszik, nem művészet kell hozzá, csupán csak
szeretet. Alig helyezkedett el a baba édesanyja
öleiben, máris elfeledett minden sérelmet és bána-

tot. Az érdekelte most főként, hogy a Cuki kutya
le tudja-e kergetni a kert kerítéséről a szomszédék
macskáját, mely minden ugatás dacára is nem
akart gyáván megfutamodni, csak felgöribült hát-
tal mogorván nézett alá az eb lármás erlködé-
sére. A vége mégis az lett, hogy a Cuki unta
meg a dicsőséget s hátat fordítva a mogorva el-
lenségnek ott akarta hagyni épen, előbb azonban
hátsó lábaival egész kis záport rugott feléje a
kert puha földjéből. És lám, erre a macska is
elszaladt.

De másfelé is tág tere nyílt a szemlélődés-
nek. Az imént ott a kiskocsiban fekvő helyzet-
ben szemlélte a baba a világot s most ott édes-
anyja öleiben a panoráma teljesen megváltozott
előtte s a közel fekvő tárgyak sokfélesége még
az ő csecsemő lelkét is lekötötte; s addig addig
szemlélődött jobbra-balra, mig egyszer csak —
elaludt.

Boldog csecsemőkor te, midőn a legélén-
kebb lelki benyomásokra sem következik más,
mint a mindent kiegyenlítő igazi nyugalom, a
csendes, édes alvás.

Tehát csak aludtál szépen ott a kis kocsi-
ban, melyet édesanyád oly elővigyázattal kormá-
nyoz befelé. Álmodban játszál a kis apanyalpaj-
sokkal. Majd én meg igazgatom tovább ezt a
régii öreg lugast, mert tudod, kell valami alkalmat-
os kis helynek idekűnn is lenni, a hol a
nyáron majd sok bohóságot és mókát fogunk
egymással elkövetni.

Ferency János

ismerni nem tanultak s a kiket otthon sem csupán jó szóval szokták kengetni.

Aztán milyen furcsa forrásból erednek sokszor azok a tanítók ellen való igazságok. Teszem: egy falusi tanítókisasszony (a ki mellesleg megjegyezve egy előkelő pesti familia sarja) nem köszön a falusi nem intelligens iskolászeki tagnak (ha intelligens volna, úgyis megelőzné), az hangulatot csinál ellene és keres alkalmakat, a hol a port elverheti rajta. Akad. Az egyik gyerek régóta süket, a szülők meg akarják gyógyíttatni. Jó lesz ráfogni a tanító-kisasszonyra, hogy az tette tönkre. Akad újságíró, a ki beáll baleknek, s a ki ámbár lovnagnak képzeli magát, de önmagához méltónak tartja, hogy egyoldalú információ alapján egy védtelen leányt a porba rángasson s a megvetés céltáblájává akarjon állítani: ír róla külön cikket, kétszer-háromszor vezércikket, föl-láztatja az emberek véréit. Ki vizsgálja meg, hogy mi igaz, mi nem igaz a dologból?

Egy másik eset: Egy pap, a ki különben sok jót tesz a szegény emberekkel, ötször-hatszor megint az iskolában egy gyereket, a ki folyton a körülötte ülőket piszkálja s így állandó botrány tárgya. Végre elfogy a türelme (bocsánat! ember ő is, megtörténhetik vele ez az emberi gyarlóság), rácsap a botjával, a bűnös elkapja a fejét s a bot vége a mellette levő ártatlan arcát sérti meg. A szülők nem vetnek rá ügyet, a téli hideg felcsipi a sebet, elmérged, rosszabb lett s két hónap múlva a kórházban kell gyógyítani. No már ez csak megérdemli, hogy a botrányéhes emberiség rágódjék rajta. Természetes, hogy nem a való ténnyel kell feltárni, hanem azoknak az információját, a kik úgy is keresik már régóta az alkalmat, hogy miként kapaszkodjanak bele a papba.

Egy „liberális” lapnak pedig izes fakát ez, mert „elvéket” is szolgát, meg érdekes is. És ir vezércikket a „kis” emberekről, a kik ha megfordíthatnák a sort, pofonvernék a tanítót. (De mikor egy éhes építő-vállalkozó ezer és ezer kis ember fizetéseiből akar magának néhány ezer koronát összesöpörgetni s azok a szerencsétlen áldozatok nem adják oda magukat buta eszköznek, akkor lapit, hallgat a „kis” emberekről és szociálta igazságokat keres, a kik a „nagy” emberek ellen hangulatot csinálnak.)

Ilyen a mai hírlapirodalom. Ilyenek akarják tönkretenni egy erkölcsi testületnek a tekintélyt. Az ilyenek nyomán támadnak az elégedetlenségek, megérzik a szülők, megérzik a gyermekek és ezertől bajt látnak ott, a mit azelett természetnek, rendjén valónak találtak. A tekintélytönkretévé után segítik a csirkefogók számának szaporítását a haza és nemzet nagy dicsőségére és boldogítására!

Egy tanító, a ki eddig — Istennek hála! — nem volt, de valamely véletlen folytán még mindig lehet

„tanbetyár.”

UJDONSÁGOK.

— **Leó-ünnep.** A sár-szent-miklósi r. kath. olvasókör vasárnap, f. hó 13-án XIII. Leó pápa 25 éves pápasági jubileuma alkalmával ünnepélyt rendezett, mely valóban fényesen sikerültnek mondható. A katolikus hívek örege-apraja zsufolásig megtöltötte nemcsak az iskolatermet, hol az ünnepély tartott, hanem még az iskola előtti térséget is. Nyers István Ó Szezsége t. káplánja, esperes-plebános nyitotta meg az ünnepély sorrendjét, melyet ünnepi beszéd, felolvasás és szavalatok követtek. Közben pedig a r. k. dalárda Phék István kántortanító vezetésével alkalmi darabokat s végül a pápai himnust énekelte. Az ünnepély mély benyomást tett a jelenlevők szívében. Az ünnepély végén a fiui hála-kegyelet s a szézséges Atya iránt való tisztelet és ragaszkodásra felbuzdult hívek önként áldozták fel fil-lereiket — Péter fillér-gyanánt — az egyház kormányzásban erre utalt papának.

— **A gazdasági cselédpénztárról.** Múlt évben szervezték országosan a gazdasági munkás és cselédpénztárakat. Most a földmivelésügyi miniszter a hegyörök és mezőöröknek abba leendő beírására hívta fel az összes törvényhatóságokat.

— **„Brutális tanító.”** Ily cím alatt két helyi lap ismét durva támadást intézett Csapp Stefánia tanító ellen. Ennek nézve ma a következő sorokat kaptuk:

Tek. Szerkesztőség!

A „Székesfejvári Friss Újság” és utána a „Székesfehérvár” c. lap az utóbbi számokban foglalkoztak Csapp Stefánia tanító-kisasszony működésével és „Brutális tanító” cím alatt megtámadták: kérem az ide mellékelte jegyzőkönyvet az igazság érdekében legközelebbi lapjában közölni. — Kíváio tisztelettel

Szabadbaththyán, 1902. apr. 18.

Vadkerti József, h. esp. pleb.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Szabad-Baththyán, 1902. évi április hó 18-ik napján, alulírottak jelenlétében.

A „Székesfejvári Friss Újság” f. évi április 16-iki és utána a „Székesfehérvár” c. lap ugyanazon-napi számában „brutális tanító” cím alatt megtámadta Csapp Stefánia tanító kisasszonyt, azt állítván, hogy a napokban verte el Molnár szülészónó kis leányt úgy, hogy annak még a fülbevalója is eltört.

Alulírottak a tanító kisasszony megkeresése folyán az iskolába megjelentünk és kihallgatva Molnár Margitot a bűntettét leány, szorol szóra a következőket vallotta: *Hátam mögött ülő Horváth Mária és a mellette ülő Boza Erzsébet figyelmeztettek, hogy a fülbevalómnak alsó gombocskája hiányzik, ennek következtében keresem a hiányzó gombot a pad alatt és nem figyeltem a tanító kisasszony kérdésére, ezért a pálcával hátamra ütött a nélkül, hogy a fejemet vagy a függőmöt érintette volna.*

Ugyanezen körülményt igazolja a két mellette ülő leányka is. Tehát nem felel meg a valóságnak a két újság azon állítása, hogy a tanító kisasszony a nevezett leányt brutálisan verte volna, hanem igenis áll az, hogy a két lap tudósítója rosszakarattalug félrevezettetett azon célból, hogy egy jellemes és fáradhatlan szorgalmu tanítóé egyedül kincsét és büszkeségét: jó hírnevét bemocskolja.

Minek bizonyosságául jelen jegyzőkönyvet aláírásunkkal megerősítettük.

K. m. ft.

Walper József s. k., Vadkerti József s. k.,
világi iskolászeki elnök. esperes-plebánus
egyh. iskolászeki elnök.

Ebből láthatják olvasóink, hogy itt egy határozott, komisz hajszja folyik egy védtelen nővel szemben, a melynek az elítélését a józan gondolkozású közönség megtérselésére bizzuk. A mint halljuk Vadkerti esperes ur a hatóság közbelépését kérte. Helyes! Itt rendet kell csinálni! Szerk.

— **Budapest új ker. orvosa.** Örömmel vettük hírlül, hogy a székesfőváros törvényhatósági bizottsága f. hó 17-én tartott közgyűlésén Göbel J. György elemi iskolai igazgató hát, dr. Göbel József orvostudort választotta meg a ker. orvosi állásra. Dr. Göbel már évek óta a budapesti tiszt orvosi irodánál volt alkalmazva s az a körülmény, hogy igen sok pályázó közül majdnem egyhangulag választott meg, eddigi működésének leg-szebb elismerésül szolgál.

— **Az „Amateur Club” plitvici kirándulása.** A hasznost a kollemessal egyesíteni: ez a célja annak, a még nem nagy múlttal dícsékö egy-sületnek, mely már csecsemő korában is beigazolta, hogy életképes s hogy joggal várhatunk tőle még az eddiginél is többet. A vezetőség az ismeretterjesztésre ügyes formákat használ s az újabb ismeretek szerzésénél a szórakozva tanulást elváltja szem előtt, miként a most tervezett plitvici kirándulás következő programja is igazolja:

Május 16. pénteken indulás Székesfejvárról d. u. 2.50 Sárboárdára, onnan gyorsvonattal 4.51-kor tovább utazás, Ogulinba érkezés éjjel 2 órakor.

Május 17. szombat reggel fél 5-kor indulás kocsikon Ogulinból, érkezés Plitviciára d. u. 1 órakor. A délutánt a közfelfkő tavak megtekintése veszi igénybe.

Május 18. vasárnap egész nap a tavak és vizesékek megszemlélése.

Május 19. hétfő reggel fél 5-kor indulás

kocsikon, Zeng-be érkezés déleiben. Zengből indulás hajón d. u. 2.50-kor, érkezés Fiuméba este 7 órakor.

Május 20. keddi Fiume, Tersaito és Abbazia megtekintése, este 6 órakor indulás gyorsvonattal, haza érkezés 21-én reggel 8 órakor.

Részvételi díj személyenkint 70 korona, mely összegben a vasúti-, hajó- és kocsiutazás valamint a teljes ellátás Zeng-ig és éjjeli szállás Fiumében bennfoglaltatik. A részvételi díj május 5-ig az Amateur Club pénztárnokához, Wertheim Pál úrhoz fizetendő le. Jelenkezni legkésőbb május hó 1-ig lehet dr. Palánszky Miklós vagy Klökner József úrnaknál. A kirándulás csakis azon esetben jöhet létre, ha legalább is 30 részvevő jelenkezik. Részvevőnek költségek és nemtagok is, a mennyiben a 30-as szám tagok által be nem töltetnek.

— **Közönetnyilvánítás.** Boldogult jó férjem, illetve szeretett édes atyáink elhunytá alkalmából nagy bánatunk legsúlyosabb óráiban oly sok oldalról éreztük az általános részvevők vigasztaló szavait, hogy ezzel mély hálaóra kötelezték bennünket. Fogadják úgy ók, mint koszorúkat küldő s fogataikat rendelkezésünkre bocsájto jó ismerőseink halás szívből jövő ósztinte közönetünket. Székesfejvárr, 1902. április 19. Özv. Pánn Józsefné és családja.

— **A pénzügyi szakosztály** csütörtökön délelőtt Nemes Gyula pénzügyi tanácsos elnökte mellett ülést tartott s ez alkalommal a következő ügyekben hoztak véleményes határozatot: Özv. Fersner Józsefné bir-ajánlatot tett a rózsáskertü fűrdőre. A herbeadást javasolja a szakosztály, de nem a felajánlott 1400, hanem 2000 k. bérösszegért. — **Kollmann István** irnok a pénzügyi tanácsos mellett gyakran fogalmazói teendőket végez, sőt a tanácsos becségsége folyamán igen sok munkát elvégzett helyette. Ezért 400 kor jutalmat hoz javaslatba a szakosztály. (Csak legyen, a ki megszavazza!) — Az „Örökimádás” templom helyi gyűjtő bizottsága a várostól az idén is adományt kér. A szakosztály, tekintve, hogy a város e célra már 300 koronát adott, ez alkalommal a kérelem teljesítését nem véleményezi. — **Virág József** rendőr a bejelentési hivatalhoz van beosztva; ily címen 120 kor pótdíjat kér. A kérelemmel elutasítam javasolja a szakosztály.

— **A temető útja.** A következő levelet kaptuk: *Tiszelt Szerkesztő Ur!* Ugy tudom, hogy Székesfejvárr szab. kir. város igen esinos jövedelmet húz a temetőben eladott sírhegyekért, 2 frót, 4 frót, sőt 6-ot is kap még a másodrendű temetőben, teszem a „Csutora” temetőben eladott sírhegyekért is. Nem irigylt tőle senki, de viszont megtehetne annyit a nemes Város, hogy legalább némileg gondoskodnék a csendes nyugalom helyére vezető útiakról. Pl. a Csutora-temetőben, a kápolna mögött esős időben oly alapos sár van, hogy derék polgártársaink alig-alig tudják kiuszkodni lábaitat a ragaszkodó sárgaföldből. Egy-két kocsi murva talán megtenné egyelőre, hiszen van a városnak elég. Eleget szídják a tek. Törvényhatóságai egyébként, ha-janak legalább neki békét ott, a hol mindannyian pihenni akarunk. *Egy adófizető polgár.*

— **Megcsipelt tolvaj.** Megirtuk, hogy a kis Béla Mariska és Deletor Juliska fülbevalóját egy asszony ellopta s beszámoltunk a kis Susetek Erzi esetéről is, a kitől egy esonó ruhát vettek el. A rendőség kinyomozta és elfogta a tettest Németh Jánosné sz. Takács Erzsébet polgárdi lakosnó személyében, a ki hasonló dolgaival már nevet szerzett magának.

— **Üdözletes legények.** A martonvásári nagyvendéglőben Hancs István kis-martoni földmives együtt borozgató Gulyina János, Poldovits Gábor és Zsigmond Péter martonvásári legényekkel. A csendes beszélgetésből a bor hatása alatt lassankint heves vita lett, melynek folyamán Hancs büszkén verte a mellét, hogy ő tíz martonvásári legénytől sem ijed meg. Ez a dícséköv sehogysem tetszett a három legényembernek, ellávoztak a korcsnából s elhatározták, hogy meghazudtolják a hencsőt. Ugy is lett. Mikor Hancs az ut-cára lépett, a három legény rárohant s véresre verte. Az ügy folytatása a vaáli kir. járásbírósg előtt lesz.

— **Utazási ösztöndíj fiatal iparosok részére.**
A budapesti kereskedelmi és iparkamra pályázatot hirdet a király koronásai jubileuma alkalmából fiatal, törekvő iparosok részére alapított 3, egyenként 600 koronát tevő utazási ösztöndíjra. Ezen ösztöndíjért folyamodhatnak a kamara kerületében (Pest- és Fejérmegyében, Budapest, Kecskemét vagy Székesfejérvárról) született vagy illetőséggel bíró, oly fiatal iparosok, a kik magukat szakmájukban a külföldön tovább képezni óhajtják. A folyamodó korát, illetőségét, iskolai képzettségét, ipari gyakorlatát, esetleges kitüntetésait, családi és vagyoni viszonyait feltüntetve okmányokkal felszerelt és a pályázó által választott utirányt és az általa tanulmányozandó különös szakot feltüntetve kérvények f. évi május 10-ig a budapesti kereskedelmi és iparkamránál nyújthatók be.

— **A legjobb denaturáltspiritusz kapható literenként 40 fillérért** Langraf Gábor és Fia bőr- és gépszijkereskedésében Jókai-utca 8. — Telefon száma 100. — Ugyanitt színes és fekete lábbeliekhez a legkötönybb gyártmányu krémek és cipőfénymazák kaphatók.

— **Lopások.** Polgárdírók írják lapunknak, hogy ott *Gnóth* Sándor jószágkormányzó kocscsa *Zrényi* István f. hó 14-én bűnös utra tért s aztán Budapestre szökött. A kocsis ugyanis ellopott a gazdájától mintegy 244 k. 55 fillér értékű ruhaneműt s aztán Szabad-Battyány felé vette útját s a községhez tartozó Lajos-telepi kocsisból, *Pápai* Jánostól lopott el mintegy 25 kor. értékű ruhaneműt. Zrényi így két helyütt is felköltözködve utnak indult Budapest felé s most ott éli világát. — Ugyancsak Polgárdírók írják, hogy dr. *Strasser* Imre belső-majori bírlo zárt daráló malmába betörtörtek s onnan egy 40 kor. értékű gépszijjat ellopok. A csendőrség csakhamar kinyomozta a tetteseket *Bíró* Gyula s a vele vadházasságban élő *Kalocsá* Katalin személyében, a kik azonban még idejekorán elmenekültek.

IRODALOM.

Időgen tájakon. *Vérne* Gyula csodás történetelért, regényeicért nemcsak a serdülő korban, de később is szoktunk lelkesedni. Benépesedett a fantáziánk, utazni, tapasztalni az egész világot, szárazon, tengeren, levegőben és víz alatt. *Tóth* Mike, a tudós kalocsai jezsuitatársasági atya, hasonló vállalatokat indított meg a német *Spillmann* nyomán. Kalandosnál kalandosabb regényes leírások a világ minden országában. A mit azonban *Vernéni* nem találunk föl, megtalálhatjuk itt a vallásos elemet is, vagyis nemcsak az elmét, hanem a szívet is foglalkoztatják. A mellett csodálatosan olcsók is, a mennyiben 3-3 kötet (1-1 kötet 100-140 lap csinos kötésben képekkel) 2 kor. 20 fillér. Megrendelhető *Kalocsán*, a „*Hírnök*” szerkesztőségénél. — Eddig három csoport jelent meg, minden csoport három kötet-kével. Csak csoportonként rendelhető meg. Az előbbi két csoport is még kapható. Nevelőknek, szülőknek, tanítóknak a lehető legmelegebben ajánljuk.

— **Százhetvenöt elbeszélés Jézus sz. Szive ajátosságának hasznos voltáról** Gyűjtötte dr. *Keller* József plebános. Fordította *Tornyai* Ferenc, róm. kath. lelkész *Csalán*. Kiadja az Egyházmegyei könyvnyomda Szombately. 1901. VIII. és 458 oldal. Ára 2 kor. 40 fill.

E könyvcsokról a „*Magyar Sion*”-ban a következőket olvassuk: Úgyes zsebkönyvalakban, tetszetős modorban fejtegeti Jézus szts. Szive nyilvános tisztületének eredetét; több mint 70 oldalon foglalkozik szentek és boldogok példái és nyilatkozataival Jézus Szive ajátosságát illetőleg. Elősorolja azon országokat és városokat meg egyházmegyéket, melyek föl vannak ajánlva Jézus Szivének. Szemünk elé állítja Jézus szívet, mint biztos menedékhelyet minden veszélyben és szükségben; mint az eltvedtek és elesettek gyámolát; végül az utolsó (VI.) fejezetben e Sziv szel-leméről és hatásos működéséről szól csaknem 200 oldalon keresztül.

Ki kell emelnünk e könyv előnyeképen nemcsak a kedves, vonzó, kézzel fogható előadást, hanem a szerzőnek azt a bámulatos hangyaszorgalmát, melylyel e könyv anyagának országnézését, a fejtegetést világossá tevő 175 elbeszélést összegyűjtötte.

A fordító jól felfogta hivatását, midőn a mesterkelt hosszú mondatokat kerülte és kereketlen egyszerűségben és rövid mondatokban ültette át a jeles művet hazánk édes nyelvére. Jézus Szive ajátosságát sok ember nem képes fölfogni, abba magát beleélni. E könyv kedves elbeszéléseivel ilyeneken is segít. Valóban megbocsáthatlan mulasztás volna a lelképástorkodó papok részéről e könyvet nem terjesztési híveik között. Sok szent beszéd nem képes arra, a mit e jeles könyv eredményezhet. Verba volant, scripta manent: exempla trahunt. Pedig e könyvben nemcsak scripta, hanem exempla is vannak. Bárcsak elterjedne az minél szélesebb rétegekben.

Anyakönyvi statisztika

1902. évi április hó 12-től április hó 19-ig.

I. Születés.

Született: 15 fiu, 11 leány. Ezekből törvényes fiu: 14, leány 11; törvénytelen fiu: 1, leány: 0; halva született: 0 törvényes fiu, 0 leány; 0 törvénytelen fiu, 0 leány. — Összesen: 26.

II. Halálozás.

Elhalt: 7 fi, 10 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiu: 2, leány: 4; törvénytelen fiu: 1, leány: 1; 5 éven felüli fi: 4, nő: 5. — Összesen: 17.

E szerint a születés a halálozást 9-el multa felül.

Elhaltak: Sütő Istvánné szül. Décsi Teréz, róm. kath. 62 éves, hasi hagymáz, Szent-György kórház. — Özv. Bence Istvánné szül. Márk Rebeka, ev. ref., mosonó, 56 éves, mellrák, Jancsár-utca 4. sz. — Sattler Mária, róm. kath., 21 hónapos, kanyaró, Schmidt-féle téglaterp. — Kanitz Adolf, izr., magánzó, 82 éves, végegyengülés, Palotai-utca 22. sz. — Molnár József, róm. kath., 2 éves, tüdőlob, Horváth István-utca 10. sz. — Fekete Lenke, róm. kath., polg. isk. tanuló, 14 éves, agyhártyalob, Rác-utca 1. sz. — Halász Mihályné szül. Vitz Mária, róm. kath., 73 éves, tüdőtüdőgúlis, Palotai-utca 11. sz. — Pájer Imre, róm. kat., kömives-segéd, 21 éves, tüdővész, Rác-utca 38. sz. — Radits Ferenc, róm. kath., 14 hónapos, tüdőlob, Zámoly-utca 50. sz. — Özv. Mádler Józsefné szül. Nagy Katalin, róm. kath., 83 éves, végegyengülés, Kecskeméti-utca 9. szám. — Jakabi Katalin, róm. kath., 6 hónapos, tüdőlob, Budai-ut 27. sz. — Németh Katalin, róm. kath., 16 hónapos, kanyaró folytán tüdőlob, Csutora-utca 10. sz. — Völgyi Lajos, Kovács Berta férje, róm. kath., betűszedő, 34 éves, tüdővész, Halter 19. sz. — Pflinn József, Kiss Rozália férje, róm. kath., temetkezési vállalkozó, 79 éves, végegyengülés, Jókai-utca 19. sz. — Takács Ignác, róm. kath., 3 éves, tüdőlob, kanyaró folytán, Széchenyi-utca 122. sz. — Enyedi (Egyed) Mária, róm. kath., 1 hónapos, hörgőcslob, Kecskeméti-utca 21. sz. — Kovács Katalin, ev. ref., 2 hónapos, gyomor-és bélhurut, Sár-utca 29. sz.

III. Házaságkötés.

A fent jelzett idő alatt házasságra lépett 2 pár.

IV. Kihirdetés.

Meiszer József csizmadia és Jungwirth Sarolta házi cseléd (Székesfejérvár). — Varga András magánzó és özv. Kovács Józsefné szül. Stuber Katalin szülész (Székesfejérvár). — Wachtler József cipész (Székesfejérvár) és Horváth Julianna (Nyék-Pettend). — Kis György lakatos és Szabó Gizella-Erzsébet (Székesfejérvár). — Tilinger János kömives-segéd és Zimmermann Magdolna (Székesfejérvár). — Kiss Pál bádogos-segéd és Frank Rozália (Székesfejérvár). — Mészáros Ferenc földm. napszámos és Krizsán Mária (Duna-Adony). — Bottyán István püspöki inas (Székesfejérvár) és Eberhardt Anna házi cseléd (Budapest).

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Többeknek. Bizony sajnálatos, hogy annak a biztosító intézetnek egy tisztviselője ellen oly vádak hangzottak el annak a feljelentésnek a kapcsán. De még kellemetlenebb az ügy azokra nézve, a kik mindenki által tiszteltben tartott családoknak gyermekei, a kiknek nevéhez sem a multban sem a jelenben nem férközött a legkisebb árnyék sem. Hogy a vádak mennyiben felelnek meg a valóságnak, azt a bíróság van hivatva elbíralni. Annyit azonban megjegyezhetünk, hogy illetékes helyen szerzett információink szerint *Kajdy* nem valami kőser-hivatalnok s valószínűleg boszu-műve a piszkolódás, a miért elveszi méltó büntetését. Az igazgatóság ez ügyben megtartotta a vizsgálatot és *Bíró* teljesen *ártatlannak* találta. Várjuk meg a bírósági tárgyalást. Addig sem mi, sem mások, a kik közvetlen szemlélői az iroda beléletének nem vagyunk, ítéletet nem mondhatunk.

Székesfejérvár sz. h. kir. város tanácsa.

4772/1902.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejérvár sz. h. kir. város törvényhatóságánál turesedésben levő közvényhatóságánál állásra pályázatot hirdetek oly felhívással, hogy a kik ezen állást elnyerni óhajtják, kellőleg felszerelt s különösen minősültségüket, életkorukat, eddig szerzett gyakorlatukat s ha még közhivatalban nem voltak, magyar állampolgári minőségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1902. évi május hó 15-ig bezárólag, ezen város tanácsai iktató hivatalánál nyújtsák be.

A közvényhatóság által köteles az összes közvényhatósági teendőket, ezek közt az állatvásári szemlét, gyepmesteri telepen előforduló állat-egészségügyi szakteendőket díjlanul teljesíteni; az I. fokú állat-egészségügyi hatóság megbízásából hivatalos szakértői vizsgálatokat tartani; szakvéleményeket adni. Az ő hatáskörébe tartozik a vágóhídi hus szemle s a sertés hus szemle a bel-, vízi- és felső városrészek területén, de ezen szemlék után a hatóság által megállapított díjak szedhet.

Állása után, mely főispáni kinevezéssel, életfogytig terjedő időre töltetik be, 1200 korona évi fizetés, ennek megfelelő nyugdíj jogosultság s a sertés hus szemlénél a vágóhídi felügyelő helyettesítése a palota- és tóvárosrészek területén, hivatalos teendőit nem gátló magán gyakorlat s a fentebb említett díjak szedésének jogosultsága jár.

Székesfejérvár, 1902. április hó 11-én.

Havranek József s. k.,
polgármester.

TÖGL és SZLANYINKA
Sz.-Fejérvár, Szt.-Imre-utca 1. sz.

Ajánljuk dúsán felszerelt raktárunkat a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből, ugyszintén elegáns és divatos szabású öltönyök elkészítését a lehető legmértékelt árak mellett.

Tisztelettel
TÖGL és SZLANYINKA.

FRANK BALÁZS

kutmester (I. Öreg-utca 5. sz.)

Elfogad kut-furást ásást, szivattyu-javitást, vízvezeték- és fürdő-berendezéseket. Minden e szakbavágó munkát jutányosan és pontosan végez.

TROPON tápláló és erősítő szer, a legjobb és legolcsóbb fehérnye-készítmény, kapható a következő alakokban:

TROPON por alakban, a hús legtáplálóbb része, tiszta fehérnye, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a vas vérképző és fehérnye izomerősítő hatását. A vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a legtáplálóbb reggeli ital, tiszte táplálóbb, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁP-LISZT a legértelmesebb és legmegbízhatóbb gyermek-táplálék. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropon (fehérnye) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápliszte.

Betegek, üdülők, egészségesek legjobb tápláléka: a *Tropon*. Mindenkinél hasznára válik, mert rendkívül tápláló és legkönnyebben emészthető. A hús legtáplálóbb részét *fehérnyejét* tartalmazza minden emészthetetlen résztől megtisztítva. Ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza. A leggyöngébb gyomor is elbírja a *Tropont*, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi ereje és munkaképessége, fokozódik az életkedve és szellemi munkabírása. *Tropon* kapható minden gyógyszerárban.

Törlesztéses kölcsönt

5% kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintéző és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József

Budapest, Váci-körút 21.

NYUJTSUNK KEZET A SZERENCSENEK!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydúsabb sorsjáték a világon a mi m. kir. osztálysorsjátékunk.

100.000 sorsjegyre 50.000 penznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 1 à 25.000, 7 à 20.000, 3 à 15.000, 31 à 10.000, 67 à 5000, 3 à 3000, 432 à 2000, 763 à 1000, 1238 à 500, 90 à 300, 3170 à 200, 3900 à 170, 4900 à 130, 50 à 100, 3900 à 80, 2900 à 40. Összesen **13.160.000 korona, azaz TIZENHÁROM MILLIÓ 160.000 korona.**

SZERENCSENAPTÁR.

Janár	Február	Március	Április	Május	Június	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	Décember
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31	31

Mikor van születésnapom? Mindenki kísérelje meg sorszenesjáték a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen napján az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal a sorsnyélés esetében nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszhatja saját a számát. Ha a közből e szám elogyott volna, hasonlóly küldünk.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.
Az I. osztályu eredeti sorsjegyek tervszerű betétjei a következők:
egy nyolcad (1/8) frt. —.75 vagy 1.50 kor. — egy negyed (1/4) frt. 1.50 vagy 3. — kor.
" fél (1/2) frt. 3. — " 6. — " egész (1) frt. 6. — " 12. —
A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megkötjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbízásokat kérünk azonnal, de legkésőbb **f. évi május hó 1-ig** közvetlenül hozzánk beküldeni.

FIÓKOK: **Török A. és T^{sa}**
V., Váci-körút 4.
Museum-körút 11.
Erzsébet-körút 54.
bankháza,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 46/a.

Sok és igen nagy nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vezetőinknek és pedig rövid idő alatt hat millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó. **T. TÖRÖK A. és T^{sa}** bankházának. Budapest.
Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához darab eredeti osztálysorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.
A korona összeg utánveendő utalvánnyal küldöm. mellékelve bankjegyekben, bélyegeken. A nem kívánt törlendő.